

การพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนวิชา ง 30267 เรื่อง อาหารไทยเพื่อสุขภาพ
จากผักสีเขียวในท้องถิ่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
Development Text Book Code 30267: Thai Healthy Food
from Local Green Vegetable for Matthayom Suksa 4

สมใจ เพชรชิต¹

ราตรี นันทสุนทร²

นวลอนงค์ บุญญฤทธิพิงศ์³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลัง และศึกษาระดับความพึงพอใจที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียน รหัสวิชา ง 30267 เรื่อง อาหารไทยเพื่อสุขภาพจากผักสีเขียวในท้องถิ่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยเอกสารประกอบการเรียน ประกอบด้วย 8 หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน แบบทดสอบย่อย 8 ฉบับ ๆ ละ 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นระหว่าง 0.70 - 0.98 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 1 ฉบับ จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.91 และแบบสอบถามความพึงพอใจ 8 รายการ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.93 ทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพระแสงวิทยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 30 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติทดสอบได้แก่ สถิติทดสอบทีแบบกลุ่มสัมพันธ์

ผลการวิจัย พบว่า เอกสารประกอบการเรียน รหัสวิชา ง 30267 เรื่อง อาหารไทยเพื่อสุขภาพจากผักสีเขียวในท้องถิ่นมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด มีประสิทธิภาพจากการทดลองกับกลุ่ม 1:1:1 กลุ่ม 3:3:3 และกลุ่มใหญ่ จำนวน 30 คน เท่ากับ 72.50/71.11 81.67/80.37 และ 83.29/80.56ตามลำดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังใช้เอกสารประกอบการเรียนสูงกว่า ก่อนใช้เอกสารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อเอกสารประกอบการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งภาพรวมและรายด้าน

คำสำคัญ : เอกสารประกอบการเรียน อาหารไทยเพื่อสุขภาพ ผักสีเขียวในท้องถิ่น

¹ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Abstract

This research objectives this research were to develop the text book, compare the effectiveness between before and after studying, and to study on satisfaction towards the developed text book. The research instrument used was the text book included 8 chapters, 8 lesson plans, 8 quiz (10 items for each which showed the reliability between 0.70 – 0.98), a 30 items test which showed the reliability at 0.91, and a questionnaire which showed the reliability at 0.93. The subjects were 30 Matthayom Suksa 4 students. The statistics used for this research were percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The research revealed that the developed text book showed the highest suitability through the experiment group by 1:1:1, 3:3:3, and 30 were 72.50/71.11, 81.67/80.37, and 83.29/80.56 respectively. The learning effectiveness after studying was higher with a significant at .05 and the developed text book was satisfied by students at a high level for overall and each aspect.

Key word : Text book, Thai Healthy Food, Local Green Vegetable

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พุทธศักราช 2553 หมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 22 กล่าวถึงการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2553 : 4-9) การจัดการเรียนรู้ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนให้ทำกิจกรรมการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากแหล่งข้อมูลต่างๆอย่างถูกวิธี ครูผู้สอนก็ต้องลดบทบาทการบรรยายหรือการบอก เน้นการกระตุ้นให้ผู้เรียน เรียนรู้ด้วยการศึกษาค้นคว้า แก้ปัญหา แสวงหาคำตอบ โดยใช้สื่อการสอนให้มากขึ้น การใช้สื่อการเรียนการสอนจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดความเข้าใจเนื้อหาบทเรียนที่ยู่ยากซับซ้อนในเวลาอันสั้น และสามารถทำให้เกิดความคิดรวบยอดในเรื่องนั้นอย่างถูกต้องและรวดเร็ว ทำให้เกิดความสนุกไม่รู้เบื่อซึ่งสอดคล้องกับ กิดานันท์ มลิทอง(2543 : 88) ที่กล่าวไว้ว่าการเลือกสื่อการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องเลือกให้สัมพันธ์กับเนื้อหา บทเรียน และจุดมุ่งหมายที่จะสอนเหมาะสมกับวัยและระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต การอาชีพและเทคโนโลยี มาใช้ประโยชน์ในการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์และแข่งขันในสังคมไทยและสากล เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพรักการทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียงและมีความสุขและมุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวมเพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการทำงาน เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพและการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.2551 : 1)

โรงเรียนพระแสงวิทยา จัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เน้นกระบวนการเรียนรู้ที่ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ วางแผนการเรียนและประเมินผลการเรียนของตนตั้งนั้น กระบวนการเรียนรู้และวิธีการสอนแบบเดิมที่ผู้สอนเป็นผู้นำเสนอ และผู้อธิบาย บรรยาย เนื้อหาโดยส่วนใหญ่จึงเปลี่ยนแปลงไป กระบวนการเรียนรู้และวิธีสอนมุ่งให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายสอดคล้องกับความต้องการ ความสามารถ ความสนใจ และการนำไปใช้ประโยชน์ของผู้เรียน ได้ จัดให้มีสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม เพื่อให้นักเรียนเลือกเรียนตามความต้องการไว้หลากหลาย รายวิชา งานประกอบอาหารไทย รหัสวิชา ง 30267 เป็นสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมอีกวิชาหนึ่ง ที่เปิดสอนเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนด้านความถนัด และความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และยังเป็นแขนงหนึ่งที่สอดคล้องกับแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องจากเป็นกระบวนการช่วยในการสร้างภูมิคุ้มกันทางด้านการดำรงชีวิตและครอบครัว ซึ่งผู้เรียนสามารถนำพื้นฐานความรู้จากรายวิชา งานประกอบอาหารไทย รหัสวิชา ง 30267 ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริม สนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยสถานศึกษาควรจัดให้มีอย่างพอเพียง เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ในการจัดทำเลือกใช้ และการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในสถานศึกษา ควรคำนึงถึงหลักการสำคัญของสื่อการเรียนรู้ เช่น ความสอดคล้องกับหลักสูตรวัตถุประสงค์การเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน เนื้อหามีความถูกต้อง และทันสมัยไม่กระทบความมั่นคงของชาติ ไม่ขัดต่อศีลธรรม มีการใช้ภาษาที่ถูกต้อง รูปแบบการนำเสนอที่เข้าใจง่ายและน่าสนใจ (กระทรวงศึกษาธิการ 2551 : 27)

เอกสารประกอบการเรียน เป็นคำที่เรียกใหม่ซึ่งเดิมใช้เรียกว่า เอกสารประกอบการสอนทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กล่าวคือเป็นเอกสารที่นักเรียนใช้เรียนมิใช่ครูใช้สอนซึ่งนิยมเรียกว่า เอกสารประกอบการเรียนซึ่งมีความเหมาะสมกว่าคำว่าเอกสารประกอบการสอน เอกสารประกอบการเรียน จัดเป็นหนังสือเสริม

ประสบการณ์ชนิดหนึ่ง ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ความรู้ใหม่ๆ ที่ถูกต้องเหมาะสม และสอดคล้องกับความสนใจของเด็ก ช่วยให้เด็กได้รับความรู้ ประสบการณ์ มีทักษะ เจตคติ ตลอดจนคุณธรรมต่างๆ อย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน สร้างนิสัยที่ดีในการอ่านและการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์(สุวิษย์ ธีระพงษ์, 2552) อีกทั้งเอกสารประกอบการเรียน สามารถทำได้หลายรูปแบบตามความเหมาะสมของเนื้อหา และกิจกรรมในแต่ละวิชา และการนำเสนอเอกสารประกอบการเรียน ที่มีประสิทธิภาพช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้สอนดำเนินการสอนให้เป็นไปตามลำดับขั้นตอน ช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนครูได้ในบางโอกาส ช่วยถ่ายทอดเนื้อหาหรือประสบการณ์ที่ซับซ้อนได้ ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในสาระการเรียนรู้ และเข้าใจลำดับขั้นตอนในการปฏิบัติงานดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าการใช้เอกสารประกอบการเรียนเป็นวิธีลดภาระและสร้างความมั่นใจให้กับผู้สอน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ช่วยให้ผู้เรียนที่เกี่ยวข้องได้รับความรู้ในแนวเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ (สมเดช สีแสง และสุนันทา สุนทรประเสริฐ 2543 : 88)

จากการที่ผู้วิจัยได้ปฏิบัติการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระการเรียนรู้เพิ่มเติม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 รายวิชางานประกอบอาหารไทย รหัสวิชา ง 30267 ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาพบว่าเนื้อหาที่จะใช้ในการเรียนรู้ของนักเรียน ขาดการจัดเก็บให้เป็นระบบ ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้สอนในกลุ่มสาระดังกล่าวเห็นความสำคัญในการจัดเนื้อหาที่เกี่ยวข้องให้รวมอยู่ในเอกสารสำหรับให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเองได้ จึงได้เรียบเรียงและพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนอย่างเป็นระบบโดยใช้กระบวนการวิจัยขึ้นซึ่งการวิจัยการสอนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนเป็นสิ่งเร้าให้นักเรียนอยากเรียนนี้ตรงกับทฤษฎีการเรียนรู้ของกานเย่ (Gagne) ซึ่งกล่าวไว้ว่าในการเรียนรู้สิ่งเร้า-การตอบสนอง เป็นการเรียนรู้ต่อเนื่องจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองผู้เรียนแสดงพฤติกรรม เนื่องจากได้รับการเสริมแรงเป็นการสร้างความสนใจทำให้ผู้เรียนสนใจในบทเรียน อีกทั้งความรู้เรื่องอาหารไทยเพื่อสุขภาพจากผักสีเขียว เป็นเรื่องที่สำคัญ เพราะผักก่อให้เกิดประโยชน์มากมายเช่นผักประกอบด้วยวิตามินและเกลือแร่ ที่ช่วยสร้างภูมิคุ้มกันให้ร่างกาย ในผักมีสารต้านอนุมูลอิสระ คนที่รับประทานผักเป็นประจำมีความเสี่ยงในการเป็นมะเร็งบางชนิดน้อยกว่าผู้ที่ไม่รับประทานผัก ในผักมีไฟเบอร์หรือใยอาหารซึ่งช่วยในการขับถ่ายอาหารไทยถือว่าเป็นอาหารที่ส่งเสริมสุขภาพเพราะมีผักเป็นส่วนประกอบที่หลากหลายล้วนมีประโยชน์ต่อร่างกายทั้งสิ้น จากสภาพปัจจุบันที่มีความเร่งรีบและการรับวัฒนธรรมจากชาติตะวันตกทำให้คนไทยหันมารับประทานอาหารประเภทเร่งด่วนหรืออาหารจานเดียวแบบฝรั่งซึ่งเป็นอาหารที่มีสัดส่วนของแป้ง ไขมันหรือเนื้อสัตว์สูง ทำให้สมดุลของอาหารเสียไป จึงเป็นสาเหตุให้คนไทยในสังคมเมืองมีปัญหาภาวะโภชนาการเกินหรือโรคอ้วน อันเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่สำคัญหลายโรค เช่นโรคมะเร็ง โรคหัวใจ โรคต่างๆซึ่งส่งผลเสียต่อสุขภาพ อาหารไทยจึงเป็นอาหารเพื่อสุขภาพที่ควรอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมด้านการรับประทานอาหารของคนไทยตลอดไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนวิชา ง 30267 เรื่องอาหารไทยเพื่อสุขภาพจากผักสีเขียวในท้องถิ่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4ที่มีประสิทธิภาพไม่ต่ำกว่า 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังใช้เอกสารประกอบการเรียนวิชา ง 30267 เรื่องอาหารไทยเพื่อสุขภาพจากผักสีเขียวในท้องถิ่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
3. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจที่มีต่อการสอนด้วย เอกสารประกอบการเรียน วิชา ง 30267 เรื่อง อาหารไทยเพื่อสุขภาพจากผักสีเขียวในท้องถิ่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวิธีดำเนินการ 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การสร้างและพัฒนาเอกสารประกอบการสอนวิชา ง30267 เรื่องอาหารไทยเพื่อสุขภาพจากผักสีเขียวในท้องถิ่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

1. วิเคราะห์หลักสูตรวิชา ง 30267 เรื่องอาหารไทยเพื่อสุขภาพจากผักสีเขียวในท้องถิ่น และได้จำแนกหน่วยการเรียนรู้ 8 หน่วยการเรียนรู้
2. เขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อใช้เอกสารประกอบการสอน จำนวน 8 แผน
3. สร้างแบบทดสอบย่อย แต่ละหน่วยการเรียนรู้ 8 หน่วย ๆละ 1 ฉบับ ๆละ 10 ข้อ นำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2554 มีค่าความเชื่อมั่นระหว่าง 0.70-0.98
4. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ง 30267 เรื่องอาหารไทยเพื่อสุขภาพจากผักสีเขียวในท้องถิ่น จำนวน 30 ข้อ 1 ฉบับนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2554 มีค่าความเชื่อมั่น(KR-20) 0.91
5. สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อเอกสารประกอบการสอน 1 ฉบับ นำไปทดลองใช้ มีค่าความเชื่อมั่น(α) 0.93
6. นำเอกสารประกอบการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบย่อย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ และแบบสอบถามความพึงพอใจ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้เรื่องโภชนาการ ด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 คน พิจารณาความเหมาะสม
7. ทดลองหาค่าประสิทธิภาพกับกลุ่มตัวอย่าง กลุ่ม 1: 1:1 และกลุ่ม 3:3:3 ในแต่ละกลุ่มคัดเด็กนักเรียนที่เรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อนมาทดลองใช้ตามแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555

ขั้นที่ 2 ทดลองใช้เอกสารประกอบการเรียนวิชา ง30267 เรื่องอาหารไทยเพื่อสุขภาพจากผักสีเขียวในท้องถิ่น กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 30 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม(Cluster Random Sampling)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติทดสอบ ได้แก่ สถิติทดสอบที่แบบกลุ่มสัมพันธ์

ผลการวิจัย

1. ผลการสร้างและพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน วิชา ง 30267 เรื่อง อาหารไทยเพื่อสุขภาพจากผักสีเขียวในท้องถิ่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

1.1 ผลการสร้างเอกสารประกอบการเรียน วิชา ง 30267 เรื่อง อาหารไทยเพื่อสุขภาพจากผักสีเขียวในท้องถิ่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ประกอบด้วยเนื้อหา 8 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 อาหารไทยเป็นอาหารเพื่อสุขภาพ จำนวน 2 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ความรู้ของการประกอบอาหารไทย จำนวน 2 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 อาหารเพื่อสุขภาพของผักสีเขียวประเภทผล จำนวน 4 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 อาหารเพื่อสุขภาพของผักสีเขียวประเภทผัก จำนวน 4 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 อาหารเพื่อสุขภาพของผักสีเขียวประเภทใบ จำนวน 4 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 อาหารเพื่อสุขภาพของผักสีเขียวประเภทยอด จำนวน 4 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 อาหารเพื่อสุขภาพของผักสีเขียวประเภทต้น จำนวน 4 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 อาหารเพื่อสุขภาพของผักสีเขียวประเภทหัว จำนวน 4 ชั่วโมง

1.2 ผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน รหัสวิชา ง 30267 เรื่อง อาหารไทยเพื่อสุขภาพจากผักสีเขียวในท้องถิ่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

1.2.1 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของเอกสารประกอบการสอนโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน อยู่ในระดับมากที่สุด

1.2.2 ผลการหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน รหัสวิชา ง 30267 เรื่อง อาหารไทยเพื่อสุขภาพจากผักสีเขียวในท้องถิ่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนวิชา ง 30267 เรื่อง อาหารไทยเพื่อสุขภาพ จากผักสีเขียวในท้องถิ่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

กลุ่ม	ค่าประสิทธิภาพ(E1/E2)
1:1:1	72.50/71.11
3:3:3	81.67/80.37
กลุ่มภาคสนาม จำนวน 30 คน	83.29/80.56

จากตารางที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนวิชา ง 30267 เรื่อง อาหารไทยเพื่อสุขภาพจากผักสีเขียวในท้องถิ่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จากกลุ่ม 1:1:1 กลุ่ม 3:3:3 และ กลุ่มภาคสนามจำนวน 30 คน ค่าประสิทธิภาพ 72.50/71.11 81.67/80.37 และ 83.29/80.56 ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังใช้เอกสารประกอบการเรียน วิชา ง 30267 เรื่อง อาหารไทยเพื่อสุขภาพจากผักสีเขียวในท้องถิ่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังใช้เอกสารประกอบการเรียนวิชา ง 30267 เรื่อง อาหารไทยเพื่อสุขภาพจากผักสีเขียวในท้องถิ่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

กิจกรรม	\bar{X}	S.D.	\bar{D}	S_D	t
ก่อนการใช้เอกสารประกอบการเรียน	11.13	2.49	13.03	4.05	17.602*
หลังการใช้เอกสารประกอบการเรียน	24.17	2.94			

*p<.05

จากตารางที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังใช้เอกสารประกอบการเรียน วิชา ง 30267 เรื่อง อาหารไทยเพื่อสุขภาพจากผักสีเขียวในท้องถิ่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูงกว่าก่อนใช้เอกสารประกอบการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า เอกสารประกอบการเรียนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง อาหารไทยเพื่อสุขภาพจากผักสีเขียวในท้องถิ่นสูงขึ้น

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียน วิชา ง 30267 เรื่อง อาหารไทยเพื่อสุขภาพจากผักสีเขียวในท้องถิ่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อ
เอกสารประกอบการเรียน วิชา ง 30267 เรื่อง อาหารไทยเพื่อสุขภาพจากผักสีเขียว
ในห้องถื่น

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	4.80	0.41	มากที่สุด
2. ได้ความรู้ใหม่ ๆ จากการศึกษาใบความรู้	4.93	0.25	มากที่สุด
3. สนุกสนานขณะเรียน	4.97	0.18	มากที่สุด
4. เนื้อหาน่าสนใจ	4.93	0.25	มากที่สุด
5. เอกสารมีความแปลกและน่าสนใจ	4.87	0.25	มากที่สุด
6. ภาพและตัวอักษรชัดเจน	4.93	0.31	มากที่สุด
7. อ่านแล้วเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติ	4.93	0.25	มากที่สุด
8. ภาพประกอบสัมพันธ์กับเนื้อหา	4.97	0.18	มากที่สุด
รวม	4.91	0.23	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 แสดงว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อเอกสารประกอบการเรียน วิชา ง 30267
เรื่อง อาหารไทยเพื่อสุขภาพจากผักสีเขียวในห้องถื่น ในระดับมากที่สุดทั้งภาพรวมและรายด้าน

อภิปรายผล

1. เอกสารประกอบการเรียนวิชา ง 30267 เรื่องอาหารไทยเพื่อสุขภาพจากผักสีเขียวใน
ห้องถื่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สารระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี
โรงเรียนพระแสงวิทยา ที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพ เฉลี่ย 83.29 / 80.56 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่
กำหนด 80/80 ถือว่าเอกสารประกอบการเรียนที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพสูงเหมาะสำหรับนำไปใช้ใน
การจัดการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี เนื่องจากผู้วิจัยได้พัฒนาตามหลักสูตร ตามพระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอน ไว้ในหมวด 4
มาตรา 24 ว่าควรจัดเนื้อหาและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ฝึก
กระบวนการคิด การจัดการเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ใช้ความรู้มาเพื่อป้องกันและแก้ไข
ปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติ ให้ทำได้คิดเป็น ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
และได้ผ่านขั้นตอนการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา กำหนดจุดประสงค์
การเรียนรู้ เนื้อหาและกิจกรรม การแยกเนื้อหาออกเป็นหน่วยการเรียนรู้ย่อยๆ จัดเนื้อหาให้สอดคล้อง

กับจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละหน่วย และที่สำคัญผู้วิจัยได้ปรับปรุงจากข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งผ่านการทดสอบหาประสิทธิภาพและปรับปรุงเอกสารประกอบการเรียน ก่อนการนำไปใช้จริงกับกลุ่มประชากรและจากการทดลองใช้หลายครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับชม ภูมิภาค (2544 : 103-104) และ มาริส ปทะวณิช (2549 : 18) ได้กล่าวถึง การหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนต้อง ดำเนินการทดลองใช้กับนักเรียนหลายๆครั้ง แล้วนำข้อมูลมาปรับปรุง ก่อนนำไปผลิตออกมาใช้ เอกสารประกอบการเรียนก็จะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาเอกสารประกอบการเรียน ได้ผ่านกระบวนการสร้างและพัฒนา อย่างรอบคอบเป็นขั้นเป็นตอน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้จากกระบวนการกลุ่ม กระบวนการ ปฏิบัติ การแสดงความคิดเห็น การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน โดยยึดหลักปรัชญา เศรษฐกิจ พอเพียงและสร้างภูมิคุ้มกันทางด้านการดำรงชีวิตและครอบครัวซึ่งผู้เรียนสามารถนำพื้นฐานความรู้จาก รายวิชางานประกอบอาหารไทย รหัสวิชา ง 30267 ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม เพื่อให้เป็นคนดี มีความรู้ ความสามารถมี คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียน วิชา ง 30267 เรื่อง อาหารไทยเพื่อสุขภาพจากผักสีเขียวในท้องถิ่น สูงกว่าก่อนใช้เอกสารประกอบการเรียน วิชา ง 30267 เรื่อง อาหารไทยเพื่อสุขภาพจากผักสีเขียวในท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตาม สมมุติฐานที่กำหนดไว้ แสดงว่าเอกสารประกอบการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนเรื่อง อาหารไทยเพื่อสุขภาพจากผักสีเขียวในท้องถิ่นเพิ่มขึ้น โดยนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้ง 8 เรื่องทั้งนี้เป็นเพราะนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมอย่างหลากหลาย ผู้เรียน สามารถศึกษาหาความรู้และสร้างความรู้ด้วยตนเองได้ สามารถยืมเอกสารประกอบการเรียนไปศึกษาที่ บ้านหรือเมื่อมีเวลาว่าง ซึ่งเป็นไปตามหลักการการเรียนรู้ เมื่อได้รับการเสนอสิ่งเร้า ทำให้เกิดการตอบสนอง ทำให้ผลที่ได้จากการตอบสนองสูงกว่าก่อนใช้สิ่งเร้า ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีจากกลุ่มพฤติกรรมนิยมของ ทอนไดค์ (Thorndike) ซึ่งกล่าวไว้ว่า สิ่งเร้าหนึ่ง ๆ ย่อมทำให้เกิดการตอบสนองหลาย ๆ อย่าง จนพบ สิ่งที่ตอบสนองที่ดีที่สุด และตามทฤษฎีการวางเงื่อนไข/ทฤษฎีการเสริมแรง (S-R Theory หรือ Operant Conditioning) ของสกินเนอร์ (Skinner) ที่ว่า ปฏิกริยาตอบสนองหนึ่งอาจไม่ใช่เนื่องจาก สิ่งเร้าสิ่งเดียว สิ่งเร้าอื่นๆ ก็คงจะทำให้เกิดการตอบสนองเช่นเดียวกันได้ ถ้าได้มีการวางเงื่อนไขที่ ถูกต้อง (ชัยวัฒน์ สิทธิรัตน์, 2552:19-20)

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เอกสาร ประกอบการเรียนเรื่องอาหารไทยเพื่อสุขภาพจากผักสีเขียวในท้องถิ่น พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจ ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนวิชา ง 30267 เรื่องอาหารไทยเพื่อ

สุขภาพจากผักสีเขียวในท้องถิ่นในระดับมากที่สุดทั้งภาพรวมและรายข้อ เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะเอกสารประกอบการเรียนวิชา ง 30267 เรื่องอาหารไทยเพื่อสุขภาพจากผักสีเขียวในท้องถิ่นมีกิจกรรมการเรียนที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ นักเรียนได้ลงมือฝึกปฏิบัติ เน้นการปฏิบัติจริงผู้เรียนได้เรียนรู้และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาเอกสารประกอบการเรียนที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นไปใช้ในชีวิตประจำวัน นักเรียนมีความสนุกสนาน มีความสุขในการเรียนและชอบเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดา เหลืองสุวรรณ (2550) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียน สาระการเรียนรู้การงานอาชีพเทคโนโลยี (งานบ้าน) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง การประกอบอาหารคาวหวานแบบพอเพียง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ จึงควร

1.1 ก่อนที่จะนำเอกสารประกอบการเรียน แต่ละหน่วยไปใช้ในการประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ผู้สอนจะต้องศึกษา จุดมุ่งหมาย รายละเอียดของเนื้อหา จัดเตรียมสื่อเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อม ในการดำเนินงานตามขั้นตอนต่างๆที่กำหนดไว้อย่างถูกต้อง

1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน ผู้สอนจะต้อง กวดขัน เรื่องความรับผิดชอบ เอาใจใส่และสังเกตการทำกิจกรรมอย่างใกล้ชิด อธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่ผู้เรียนไม่เข้าใจ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหามากยิ่งขึ้น

1.3 มีการพัฒนาบทเรียนในรายวิชาอื่นๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาในเวลาเรียนหรือนอกเวลาเรียนได้ตลอดเวลา

2. จากผลการศึกษาพบว่า เอกสารประกอบการเรียนมีประสิทธิภาพ 83.29/80.56 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (post-test) สูงกว่าก่อนเรียนจึงควร

2.1 จัดทำเอกสารประกอบการเรียนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ในรายวิชาอื่นๆ ครบทุกสาระและทุกระดับชั้นให้มากขึ้น

2.2 ใช้เอกสารประกอบการเรียนเป็นสื่อสำหรับผู้เรียนที่เรียนอ่อนถึงปานกลางที่ต้องการปรับคะแนน นำกลับไปใช้ทบทวนในเวลาว่างหรือที่บ้าน

3. จากผลการศึกษาพบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้ออกสารประกอบการเรียน ผู้สอนจึงควรพัฒนาสื่อการสอนของตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้ทันสมัย แปลกใหม่และสนองความต้องการของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ก่อนนำเอกสารประกอบเรียนไปใช้ ผู้สอนควรศึกษาคู่มีผู้สอน คู่มีผู้เรียนให้ละเอียดก่อนเพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ อันจะเกิดประโยชน์สูงสุดในการเรียนการสอน

2. ควรมีการสร้างเครื่องมือหลายๆรูปแบบเพื่อเปรียบเทียบว่าสื่อการเรียนการสอนชนิดใดเหมาะสมกับเนื้อหาที่ต้องการสร้างจะได้นวัตกรรมอื่นๆที่หลากหลาย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด. 2551 .
- _____. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด. 2551.
- กระทรวงศึกษาธิการ,กรมวิชาการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ 2542. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว. 2542.
- กระทรวงศึกษาธิการ,กลุ่มพัฒนากระบวนการเรียนรู้. แนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด. 2553.
- กรมวิชาการและคณะกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้. การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา. 2545.
- กรมวิชาการและมาตรฐานการศึกษา,สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. เอกสารประกอบการประชุมวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2551.
- งหญิง รัตนปัญญา. พัฒนาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนการสอน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นในการประกอบอาหารไทย วิชอาหารไทยหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างอุดรธานี. อุดรธานี : วิทยาลัยสารพัดช่างอุดรธานี. 2554.

กิดานันท์ มลิทอง. เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2543.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. สอนเด็กให้มีจิตสาธารณะ. กรุงเทพมหานคร: พรินท์ (1991) จำกัด. 2552.

เปรมจิต โยธีคณະ. การพัฒนาเอกสารประกอบการสอนเรื่องอาหารไทยผักพื้นบ้าน ช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี. กรุงเทพมหานคร : โรงเรียน
วัดประสาธน์ สำนักงานเขตตลิ่งชัน. 2550.

ลัดดา เหลืองสุวรรณ. รายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการสอน เรื่อง การประกอบอาหาร
หวานแบบพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (งานบ้าน)
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. เพชรบูรณ์ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์
เขต 1. 2550.

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์,ดารณี คำวังนิง. สอนให้เด็กได้คิดเป็น. กรุงเทพฯ : บริษัท เกรทเอดดูเคชั่น จำกัด.
2551.

สุนันทา สุนทรประเสริฐ. เอกสารประกอบการเรียน [online] :

<http://gotoknow.org/blog/myresearch/208466> [2554] เข้าถึงได้ 1

กันยายน 2554] 2547.

อุบล บุรณศรีศักดิ์. การพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและ
เทคโนโลยี สาระเพิ่มเติม วิชา ช่างอาหารไทย ง 30215 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.

นราธิวาส : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1. 2552.